

PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TẠI BẢN ÁNG 2, XÃ ĐÔNG SANG, HUYỆN MỘC CHÂU, TỈNH SƠN LA

Đỗ Tuyết Ngân^{*}, Dương Minh Cường
Trường Đại học Khoa học - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Du lịch được coi là ngành kinh tế mũi nhọn hàng đầu, đem lại nguồn thu lớn cho nhiều quốc gia trên thế giới nói chung và Việt Nam nói riêng. Bên cạnh sự phát triển của các loại hình du lịch như du lịch nghỉ dưỡng, du lịch mạo hiểm, du lịch văn hóa tâm linh, v.v thì du lịch cộng đồng (DLCD) cũng là loại hình được nhiều địa phương nghiên cứu, lựa chọn và phát triển [3]. Những năm qua, nhằm phát triển du lịch bền vững gắn với bảo tồn và phát huy nét đẹp thiên nhiên, văn hóa ở Mộc Châu, tỉnh Sơn La đã bắt đầu đầu tư, khai thác mô hình DLCD tại một số bản dân tộc, trong đó có bản Áng 2. Với cảnh đẹp thiên nhiên mang đậm sắc màu Tây Bắc cùng nét văn hóa đặc đáo của dân tộc Thái, bản Áng 2 đã trở thành điểm đến hấp dẫn khách du lịch trong nước và quốc tế, góp phần không nhỏ vào việc nâng cao đời sống cho dân bản. Trong khuôn khổ bài viết, tác giả khái quát các tiềm năng, hiện trạng phát triển DLCD ở bản Áng 2 và một số định hướng phát triển loại hình du lịch này để đáp ứng nhu cầu của du khách trong và ngoài nước trong thời kì hội nhập.

Từ khóa: Du lịch cộng đồng, bản Áng 2, Mộc Châu, Sơn La.

ĐẶT VĂN ĐỀ

Sơn La là một tỉnh miền núi phía Bắc có nhiều lợi thế để phát triển du lịch. Bản Áng 2, xã Đông Sang, huyện Mộc Châu, tỉnh Sơn La có đầy đủ tiềm năng về tài nguyên du lịch, phù hợp với phát triển du lịch cộng đồng và đã được Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La quan tâm xây dựng và phát triển mô hình DLCD. Mô hình này được thể hiện trong bản quy hoạch du lịch văn hóa - lịch sử huyện Mộc Châu và vùng phụ cận. Tuy nhiên, mô hình về DLCD tại làng văn hóa Bản Áng 2, xã Đông Sang chưa được quy hoạch cụ thể, chi tiết, hoạt động du lịch cộng đồng tại địa phương mới chỉ ở giai đoạn đầu và còn tồn tại nhiều hạn chế.

TIỀM NĂNG VÀ ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN

Vị trí địa lý thuận lợi trong hành lang Tây Bắc

Về vị trí địa lý, có thể coi bản Áng 2 nằm trong vùng cửa ngõ nối khu vực miền núi Tây Bắc với thủ đô Hà Nội và vùng đồng bằng Bắc Bộ trên tuyến giao thông huyết mạch quốc lộ 6. Trong không gian phát triển du lịch vùng Trung du miền núi Bắc Bộ, đây là một trong những khu du lịch Quốc gia quan trọng nhất trong hành lang Tây Bắc theo Quốc lộ 6.

Điều kiện khí hậu lý tưởng

Năm ở độ cao trung bình hơn 1.000 m cùng với lượng mưa tương đối lớn (hơn 1.500 mm/năm) lại nằm giữa sông Đà ở phía Đông Bắc và sông Mã ở phía Tây Nam có tác dụng như hai hệ thống điều hòa không khí tự nhiên làm cho nhiệt độ trung bình hàng năm của bản Áng 2 là 18,5 °C, thấp hơn so với các khu vực lân cận như Thành phố Sơn La (21,1 °C), Hòa Bình (23 °C), Điện Biên (23 °C). So với các khu vực như Sa pa, Tam Đảo, Bà Nà, Đà Lạt...bản Áng 2 nói riêng và vùng Mộc Châu nói chung không hề thua kém về điều kiện khí hậu. Với điều kiện nêu trên, có thể nói bản Áng 2 so với các khu vực lân cận trong hành lang Tây Bắc theo Quốc lộ 6 (bao gồm các tỉnh Hòa Bình, Sơn La, Điện Biên) là nơi có điều kiện lý tưởng nhất về mặt khí hậu để phát triển du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng.

Sự đa dạng và đặc đáo trong văn hóa các dân tộc thiểu số

Bản Áng là nơi cư trú của đồng bào dân tộc Thái và một số ít các dân tộc khác, với hơn 350 hộ, được chia thành bản Áng 1, bản Áng 2 và bản Áng 3. Tên gọi của bản phản nào nói lên địa hình nơi đây (tiếng Thái, "Áng" nghĩa là cái chậu). Bản Áng 2 nằm cách trung tâm xã 0,5km, cách trung tâm huyện 7,5 km theo

^{*} Tel: 0969 726309, Email: dtngand152@gmail.com

đường QL 43. Đây là nơi cư trú của các dân tộc: Thái, Mường, Kinh, Dao, Xinh Mun nhưng chủ yếu là người dân tộc Thái cư trú. Bản Áng 2 có 137 hộ dân (tổng dân số 590 người) [2], với dân số như vậy, cộng đồng người Thái ở đây có một lợi thế là tính cộng đồng, gắn kết với nhau rất cao.

Một trong những tài nguyên du lịch lớn nhất của làng văn hóa bản Áng 2 là sự đa dạng về bản sắc văn hóa với nhiều dân tộc anh em cùng sinh sống trên địa bàn. Mỗi dân tộc lại có một nền văn hóa mang những đặc trưng độc đáo riêng tạo ra những nét hấp dẫn khách du lịch như, các phong tục tập quán, lễ hội truyền thống (lễ hội Hết Chá, lễ hội hoa ban, mừng cờm mới, các nghi thức cầu mura), những trò chơi dân gian (kéo co, ném côn (còn cuồng), tó má le); nghệ thuật biểu diễn (mùa xòe, hát giao duyên); sản vật và văn hóa ẩm thực (Bánh chưng đen, cá nướng, cơm lam, chảm chéo, gà đồi, xôi tinh yêu, rau rừng, v.v. Những giá trị này đều có thể khai thác phát triển thành các sản phẩm du lịch hấp dẫn khách du lịch đặc biệt là khách du lịch quốc tế.

HOẠT ĐỘNG DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TẠI BẢN ÁNG 2

Khái quát về quy hoạch đầu tư

Quá trình khảo sát cho thấy vấn đề quy hoạch DLCD tại bản Áng 2, đã nhận được sự quan tâm, chỉ đạo của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Sơn La. Tuy nhiên, việc quy hoạch mới chỉ nằm trong "Quy hoạch tổng thể tuyến du lịch văn hóa - lịch sử huyện Mộc Châu và vùng phụ cận", còn quy hoạch chi tiết đối với DLCD cho thời điểm hiện tại vẫn chưa có. Mọi hoạt động mới chỉ ở giai đoạn bước đầu chuẩn bị xây dựng mô hình du lịch cộng đồng do Sở Văn hóa, Thể Thao và Du lịch tỉnh Sơn La giao cho xã.

Những kết quả và hạn chế trong việc phát triển DLCD ở bản Áng 2

Những kết quả đạt được

- Cơ sở hạ tầng - vật chất kỹ thuật phục vụ du lịch

Các vấn đề thông tin liên lạc, điện, nước được đảm bảo, 98,5% hộ gia đình có nhà ở đạt tiêu chuẩn của Bộ Xây dựng. Cảnh quan môi trường được giữ gìn sạch sẽ. Hệ thống thông tin liên lạc tại vùng du lịch khá thuận lợi.

Đường giao thông tiếp cận với xã khá thuận tiện, cách quốc lộ 6 khoảng 7,5km, đường liên xã là đường trại nhựa, đảm bảo giao thông, di lại thuận tiện dễ dàng. Phương tiện di lại có thể lưu thông bằng nhiều loại phương tiện giao thông khác nhau: xe đạp, xe máy, ô tô gia đình, ô tô chở khách các loại.

Qua quá trình khảo sát tại xã Đông Sang cho thấy biến chỉ dẫn vào bản Áng 2 được đặt tại đường quốc lộ 6 và QL 43. Số đồ các nhà nghỉ homestay, các dịch vụ điện thoại như Viettel, Vinaphone đều đã phủ sóng đảm bảo hoạt động thông tin liên lạc của du khách và công đồng địa phương

- Dịch vụ du lịch

Các sản phẩm du lịch tại bản Áng 2 hiện nay cũng đa dạng hơn. Tới đây, khách du lịch không chỉ được đắm mình trong không gian thiên nhiên thơ mộng, trong lành, mà còn được tìm hiểu về những nét văn hóa truyền thống, những nghề thủ công của bà con đồng bào Thái như dệt thổ cẩm, nghề làm đệm bông gao, nghề đan lát. Giá cả các sản phẩm du lịch: lưu trú, ăn uống, các dịch vụ khác đều phù hợp đối với cả khách quốc tế và nội địa. Thái độ của người phục vụ cũng làm hài lòng du khách và ngày càng nâng cao về chuyên môn trong mỗi một loại dịch vụ khác nhau.

Đối với các dịch vụ lưu trú có mức giá niêm yết là 50.000đ/người/đêm. Mức giá này được quy định áp dụng đối với cả khách du lịch nội địa và khách quốc tế, giảm 10% cho học sinh, sinh viên. Chủ nhà phục vụ khách như khách quý đến thăm nhà, phục vụ bằng chính những gì vốn có, thật thà, chân thành, gắn gũi và sẻ chia. Trên địa bàn, các cơ sở ăn uống phục vụ khách du lịch vẫn chủ yếu là tại các hộ gia đình đăng ký kinh doanh dịch vụ du lịch. Những nhà hàng này mang lại nhiều trải nghiệm cho du khách về không gian, các

món ăn, cách phục vụ, v.v. bởi tất cả đều do chính chủ nhà phục vụ. Với cách phục vụ thật thà, ân cần, nhiệt tình, chu đáo. Đây được coi là một trong các yếu tố đặc trưng cho sản phẩm du lịch tại địa phương.

- Về lượng khách

Trong báo cáo "Tiềm năng và hiện trạng phát triển du lịch tại bản Áng 2" đã thống kê lượt khách trong vòng ba năm qua như sau:

Bảng 1. Lượt du khách đến bản Áng 2

Năm	Lượt khách (nghìn lượt)	Khách quốc tế trong tổng lượt khách (lượt khách)
2013	465	4650
2014	600	5000
2015	850	6294

Nguồn: Báo cáo tiềm năng và hiện trạng phát triển du lịch tại bản Áng 2, huyện Mộc Châu, tỉnh Sơn La (6/2016)

Từ bảng số liệu trên, có thể thấy số lượng khách nội địa và khách quốc tế tăng lên đáng kể qua từng năm. Đặc biệt là khách quốc tế có nhu cầu tham quan các bản làng du lịch cộng đồng như khách du lịch đến từ các nước Pháp, Anh, Hàn Quốc [1].

- Xúc tiến, quảng bá

Đối với mỗi điểm- khu du lịch thi công tác xúc tiến, quảng bá hình ảnh du lịch luôn được quan tâm hàng đầu. Không ngoại lệ, công tác tuyên truyền, quảng bá tại bản Áng 2 bước đầu được chú trọng thực hiện thông qua các chương trình như chương trình truyền hình "Bố ơi mình đi đâu thế", chương trình "S Việt Nam". Đồng thời hình ảnh của bản Áng 2 cũng được quảng bá thông tin qua các bài báo, hay liên kết đến các trang thông tin điện tử như mocchautourist.com.vn, dulichmocchau.com để quảng bá và du khách có thể tiếp cận.

- Người dân địa phương được hưởng lợi từ hoạt động DLCĐ

Từ lúc chỉ có một hộ gia đình làm du lịch cộng đồng (năm 2009) tính đến nay bản Áng 2 đã có 26 hộ tham gia vào hoạt động du lịch. Hoạt động du lịch ở đây đã phần nào giúp cho cuộc sống cung cấp như trình độ dân trí của cộng đồng địa phương nâng cao. Các hộ gia đình

làm du lịch cộng đồng đã biết cách làm du lịch. Qua phòng vấn sâu những hộ gia đình kinh doanh nhà nghỉ như Thanh Mừng, Tú Huyền, Hoan Giang, Văn Đức mỗi năm đều đón từ vài trăm đến hàng nghìn lượt khách, thu nhập sau khi trừ chi phí cũng được trên 100 triệu đồng.

Trong bản Áng 2 cũng đã phát triển được 5 đội văn nghệ để phục vụ khách du lịch. Những diễn viên không chuyên không chỉ biểu diễn các tiết mục văn nghệ dân tộc mà còn đảm nhiệm luôn việc nấu bếp, chế biến các món ăn đặc sắc của dân tộc Thái. Với mức thu của du khách từ 1 - 1,3 triệu đồng/chương trình, việc tham gia trong đội văn nghệ cũng mang lại cho các thành viên thu nhập hàng ngày từ 100 - 150 nghìn/người. Việc thành lập câu lạc bộ du lịch như vậy vừa có mục đích để phục vụ du khách trong hoạt động du lịch đồng thời gìn giữ, duy trì và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tại địa phương.

Những hạn chế, tồn tại

- Về quy hoạch và nguồn vốn đầu tư

Hiện tại, chưa có quy hoạch cụ thể tại bản Áng 2, xã Đông Sang. Việc quy hoạch mới chỉ nằm trong "Quy hoạch tổng thể tuyển du lịch văn hóa - lịch sử huyện Mộc Châu và vùng phụ cận". Ngoài ra, địa phương nhân được vốn đầu tư rất ít - chủ yếu từ Trung tâm xúc tiến du lịch của tỉnh, phòng văn hóa của huyện Mộc Châu.

- Vấn đề tổ chức, quản lý

Vấn đề tổ chức, quản lý còn lỏng lẻo, chưa có kinh nghiệm, chưa bám sát tinh hình hoạt động DLCĐ đang diễn ra. Chưa thực sự có sự phối hợp giữa các hộ gia đình tham gia làm du lịch với chính quyền địa phương trong công tác quản lý hoạt động DLCĐ. Điều này dẫn đến việc nhiều phong tục tập quán sinh hoạt truyền thống đang dần mai một, cảnh quan sinh thái không còn giữ được nguyên vẹn và hoang sơ tự nhiên, nhà xây kiên cố cao tầng mọc lên xen giữa bản làng vô hình chung đã làm giảm giá trị du lịch của bản Áng 2.

- Dịch vụ du lịch

Sản phẩm và dịch vụ du lịch tại bản Áng 2 còn nghèo nàn, chưa xây dựng được các sản phẩm đặc trưng vùng miền để phục vụ nhu cầu khách du lịch và tăng giá trị du lịch. Các sản phẩm chủ yếu là thô cát, rượu cần, com lam, khả năng cạnh tranh không cao. Dịch vụ hướng dẫn tại địa phương mang tính chất tự phát nhỏ lẻ vì công đồng chưa được đào tạo nghiệp vụ hướng dẫn cũng như ngoại ngữ.

- Nguồn nhân lực phục vụ du lịch

Thứ nhất, nhân sự của Ban quản lý (BQL) du lịch cộng đồng tại Bản chỉ có 2 người, trong đó có 1 nhân sự trình độ trung cấp li luận chính trị và 1 nhân sự là trưởng bản. Tuy nhiên các nhân sự trong BQL du lịch cộng đồng tại địa phương đều chưa có trình độ chuyên môn về du lịch, chưa qua các lớp đào tạo về nghiệp vụ, kỹ năng hoạt động du lịch. Chính vì vậy, các kỹ năng quản lý và phục vụ, cung cấp thông tin, hướng dẫn cho khách du lịch của các thành viên trong BQL còn nhiều hạn chế.

Thứ hai, các hộ tham gia vào hoạt động kinh doanh DLCD đa số đều là người dân bản địa làm nông nghiệp. Do lượng khách không nhiều, cộng đồng địa phương vẫn phải lo các công việc khác để mưu sinh. Vì vậy nhân lực phục vụ không chuyên nghiệp, các hoạt động cũng không được lên kế hoạch cụ thể, chủ yếu do tự phát.

Thực tế cũng cho thấy những người tham gia hoạt động kinh doanh DLCD tại bản Áng 2 chủ yếu là những người trung niên và người già, chỉ có một số ít nhân lực tham gia hoạt động trình diễn văn hóa truyền thống địa phương là thanh niên. Như vậy vô hình chung nguồn nhân lực độ tuổi cao là nguyên nhân khiến cho việc tiếp cận công nghệ tiên tiến, hiện đại đến với bản Áng 2 trở nên khó khăn hơn.

ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP

Từ việc phân tích những kết quả đạt được và hạn chế trong phát triển DLCD tại bản Áng 2, tác giả đề xuất một số giải pháp sau:

Về phát triển nguồn nhân lực

Cần tập trung chủ yếu các hoạt động nâng cao nhận thức đối với cộng đồng dân cư địa phương về các vấn đề có liên quan tới các hoạt động du lịch như hiểu biết về giá trị của tài nguyên và môi trường, hiểu biết xã hội, những kiến thức có liên quan đến pháp luật, mục đích của du lịch cộng đồng, du lịch bền vững, v.v. Tập trung mở các khóa đào tạo phục vụ du lịch, ngoại ngữ cho các hộ trực tiếp tham gia phục vụ khách du lịch. Hình thức chủ yếu là đào tạo các khoá ngắn hạn, phối hợp chặt chẽ với các trường trung cấp nghiệp vụ và các trung tâm dạy nghề để tổ chức các khoá học cho những người tham gia trực tiếp vào việc đón và phục vụ khách.

Về nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch

Từ thực trạng hoạt động kinh doanh du lịch cộng đồng tại bản Áng 2 có thể thấy sản phẩm du lịch nơi đây còn kém đa dạng, chưa phát huy hết khả năng vốn có của địa phương. Bởi vậy cần có các giải pháp cụ thể để các sản phẩm dịch vụ du lịch nơi đây phong phú, không bị đơn điệu. Dựa trên cơ sở thị trường và tiềm năng du lịch của bản Áng 2, có thể xây dựng một số sản phẩm du lịch đặc thù bao gồm:

- Du lịch sinh thái: Với các sản phẩm du lịch tham quan sinh thái, dã ngoại; đặc biệt chủ trọng phát triển du lịch sinh thái gắn với nông nghiệp như các tour du lịch trải nghiệm tại các cơ sở sản xuất nông nghiệp như hái chè, thu hoạch rau an toàn, xây dựng khu trồng cây lưu niệm, lưu danh và khu vườn thực nghiệm quản ôn đới và dịch vụ hải quả.

- Du lịch văn hóa: Với các sản phẩm du lịch tham quan di tích lịch sử văn hóa, danh thắng. Tuy nhiên ngoài việc tham quan bản làng, sẽ mở lớp học cho khách du lịch có nhu cầu tìm hiểu về văn hóa dân tộc thiểu số. Xây dựng các tour du lịch đặc thù vào các dịp lễ hội: lễ hội Hết Chá, lễ hội hoa ban, mừng cơm mới, các nghi thức cầu mưa.

Về xây dựng mô hình DLCD

Xuất phát từ thực trạng du lịch cộng đồng tại bản Áng 2 chưa có mô hình cụ thể. Vì vậy, mô hình dự kiến được đề xuất như sau:

Mô hình “*Cộng đồng kinh doanh, liên kết*” nhằm mục tiêu phát triển mô hình du lịch cộng đồng bản Áng 2 với sự đa dạng về loại hình du lịch dựa vào cộng đồng theo hướng bền vững, có sức hút với du khách nội địa và quốc tế. Trong mô hình này, các đơn vị kinh doanh lữ hành là “cầu nối” tạo cơ hội kép cho du khách và cộng đồng địa phương. Cơ hội kép được nhắc đến ở đây trước tiên là cơ hội mà các đơn vị kinh doanh lữ hành dành cho du khách. Thông qua các đơn vị kinh doanh lữ hành các hoạt động và sản phẩm du lịch tại bản Áng 2 được xuất hiện trên thị trường như một kênh cung ứng, trên cơ sở đó có thể sẽ thực hiện hành vi tiêu dùng trong tương lai hoặc từ thông tin mà các đơn vị lữ hành cung cấp sẽ đáp ứng các nhu cầu săn có của một bộ phận du khách đã và đang quan tâm đến việc thụ hưởng loại hình du lịch tại bản Áng. Cơ hội kép tiếp theo được đề cập chính là cơ hội cho cộng đồng địa phương tận dụng các điều kiện sẵn có của gia đình để nâng cao thu nhập thông qua việc đón tiếp du khách từ việc liên kết với các đơn vị kinh doanh lữ hành. Để sản phẩm được chuyển tải một cách hoàn hảo nhất, các đơn vị kinh doanh lữ hành nên thường xuyên cung cấp các thông tin của du khách: tâm lý, nhu cầu tìm hiểu, mong đợi khi tiếp cận các sản phẩm du lịch để cộng đồng địa phương hình thành các hoạt động và sản phẩm du lịch phù hợp. Bên cạnh đó, việc liên kết này cần được chú ý vận hành theo nguyên tắc chia sẻ lợi ích một cách rõ ràng ngay từ

ban đầu với những cam kết rõ ràng nhằm đảm bảo chất lượng phục vụ cho du khách.

KẾT LUẬN

Bản Áng 2, xã Đông Sang, huyện Mộc Châu, tỉnh Sơn La nằm trong dự án xây dựng mô hình du lịch cộng đồng của Trung tâm xúc tiến du lịch và sở Văn hóa – Thể thao – Du lịch tỉnh Sơn La. Với cảnh quan thiên nhiên vừa hùng vĩ vừa nên thơ như một bức tranh sơn thủy hữu tình, cùng với những giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Thái, đã làm nên một cộng đồng cố kết và hứa hẹn trở thành một diorama sáng trong bản đồ du lịch huyện Mộc Châu, tỉnh Sơn La nói riêng và của Việt Nam nói chung. Những tiềm năng du lịch tự nhiên và nhân văn của địa phương rất cần được khôi phục, bảo tồn và phát triển trong hoạt động du lịch. Do đó, sự tham gia của cộng đồng dân cư địa phương vào hoạt động du lịch có ý nghĩa quan trọng trong chiến lược xây dựng nông thôn mới của xã Đông Sang, góp phần phát triển toàn diện mọi mặt của huyện và xây dựng Mộc Châu ngày một giàu đẹp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Sơn La, *Báo cáo tiềm năng và hiện trạng phát triển du lịch tại bản Áng 2, huyện Mộc Châu, tỉnh Sơn La*. Sơn La, 2016.
- Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch Sơn La, *Quy hoạch tổng thể phát triển Khu du lịch quốc gia Mộc Châu (đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030)*. Sơn La, 2015
- Bùi Thị Hải Yến (chủ biên), 2012, *Du lịch cộng đồng*, Nxb Giáo dục Việt Nam

SUMMARY**HOW TO DEVELOP COMMUNITY-BASED TOURISM IN ANG 2 VILLAGE,
DONG SANG COMMUNE, MOC CHAU DISTRICT, SON LA PROVINCE****Do Tuyet Ngan^{*}, Duong Minh Cuong***University of Sciences – TNU*

Tourism is considered as a key leading economic sector, and brings benefits to many countries in the world and in Vietnam. Besides the development of some types of tourism such as leisure tourism, adventure tourism and cultural tourism, v v community-based tourism is also researched, selected and developed. In recent years, to develop sustainable tourism in association with conservation and promotion the natural and cultural beauty in Moc Chau district, Son La province has invested in some ethnic villages, including Ang 2 village. Moreover, this commune has become the destination of both domestic and international tourists for its Northwest landscape and the unique culture of Thai ethnic, which contributes to preserving and promoting traditional culture. In the framework of the article, the group of authors generalized current potentials and development situations of Ang 2 village. The rational exploitation will meet the demands of domestic and international tourists during the integration.

Key words: *community-based tourism, Ang 2 village, Moc Chau district, Son La province*

Ngày nhận bài: 11/11/2016; Ngày phản biện: 12/01/2017; Ngày duyệt đăng: 31/03/2017

^{*} Tel: 0969 726309, Email: dtngand152@gmail.com